

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/69/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119204395
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119204395.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Daniely Babinovej, v právnej veci navrhovateľky Z.. X. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, S., proti povinnej osobe P.. R. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. K. 4, K., právne zastúpený JUDr. Jozefom Karabášom, advokátom, so sídlom Ružová 10, Sabinov, v konaní o určenie príspevku pre rozvedenú manželku, o odvolaní povinnej osoby proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 30Pc /22/2019-99 zo dňa 13.11.2019, takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok tak, že j e p o v i n n ý Ing. R. K. prispievať na výživu navrhovateľky sumou 80,- Eur mesačne vždy do 15.dňa v mesiaci počnúc dňom 05.03.2019 do 31.01.2020.

II. V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a .

III. Náhradu trov konania účastníkom n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom na začatie konania domáhala voči osobe povinnej určenia príspevku pre rozvedenú manželku vo výške 200,-Eur mesačne, počnúc dňom 11.6.2018, opakovane do budúcnosti.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.: „Odporca P.. R. K. je povinný prispievať na výživu navrhovateľky Z.. X. K. sumou vo výške 100 Eur mesačne počnúc dňom 5.3.2019 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky opakovane do budúcnosti.“

Dlžné výživné za obdobie od 5.3.2019 do 30.11.2019 vo výške 800 Eur je oprávnený splatiť v splátkach po 50 Eur mesačne spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky zamietla.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 72 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o rodine“).

4. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že navrhovateľka sa nemôže zamestnať pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa, teda nie bez vlastnej viny si nedokáže zvýšiť svoj príjem. V osobnej starostlivosti má ďalšie štyri maloleté deti., tak aj v prípade, že zdravotné dôvody na strane najmladšieho dieťaťa odpadnú, bude pri výbere zamestnania limitovaná starostlivosťou o maloleté deti. Pri určení výšky príspevku pre rozvedenú manželku vychádzal súd z príjmových pomerov na strane osoby povinnej, ako aj zo zákonnej úpravy. Primeraná výživa znamená užší rozsah výživného, ako je to pri vzájomnej vyživovacej povinnosti počas manželstva, kedy životná úroveň manželov by mala byť v zásade rovnaká. Ide o príspevok na výživu rozvedeného manžela pri splnení podmienok, že rozvedený manžel nie je schopný živiť sa sám z objektívnych dôvodov. Tieto dôvody sú v konkrétnom prípade dané starostlivosťou navrhovateľky o maloleté dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom. Príjem osoby povinnej je vo výške zhruba 1.369,- eur v čistom, kde 200,- eur je príplatok za zastupovanie. Osoba povinná hradí výživné na maloleté deti vo výške spolu 550,- eur mesačne. Po zhodnotení jeho príjmov a výdavkov, súd určil príspevok na výživu rozvedeného manžela vo výške 100,-eur mesačne, čo považoval za primerané. V prevyšujúcej časti návrh zamietol.

5. Dĺžné výživné za obdobie od 05.03.2019 do 30.11.2019 vo výške 800,-Eur umožnil súd splácať osobe povinnej v splátkach po 50,- eur mesačne až do úplného vyrovnania dlhu.

6. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

III. Obsah odvolania osoby povinnej

7. Proti rozsudku podal odvolanie povinný rozvedený manžel, ktorý namieta, že súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym právnym záverom a rozhodol v rozpore s ustálenou súdnou judikatúrou. Napadnutý rozsudok považuje za nepreskúmateľný z dôvodu nedostatočného odôvodnenia a nepodloženia kvalifikovanou právnou argumentáciou. Povinný nesúhlasí s určením výživného pre rozvedenú manželku, keďže súd vychádzal z neúplne zisteného skutkového stavu veci. Neprihliadol na tú skutočnosť, že povinný nemá taký príjem, aby vzhľadom na jeho odôvodnené výdavky mal možnosť prispievať rozvedenej manželke. Povinný je pracovne činný, vykonáva prácu v T. pri S.. Od 01.04.2019 dosahuje príjem 1.341,60 eur v hrubom, z ktorého platí výživné na deti v celkovej sume 550,- eur. Ďalšie výdavky na deti má povinný počas víkendov, keď sú maloleté u neho. Sú to výdavky na stravu, ošatenie a víkendový program v celkovej výške 100-150,- eur. Nevyhnutné výdavky má povinný na bývanie - podnájom vo výške 450,- eur, životné a úrazové poistenie detí vo výške 86,70 eur, pohonné hmoty a údržbu motorového vozidla vo výške 120,- eur mesačne, stravu 200,- eur, ošatenie do práce 50,- eur, mobilný operátor 31,50 eur a hygienické a fyziologické potreby 50,- eur, čo spolu predstavuje sumu 1.538,20 eur. Povinný je v práci v priemere 30-40 hodín nadčas, a to len kvôli nevyhnutným výdajom na navrhovateľku. V tejto zlej finančnej situácii mu vypomáhajú rodičia a priateľka. Naopak, navrhovateľka nepracuje, napriek tomu sa dokázala nastahovať do rodinného domu vo N. N.. Povinný má za to, že tento dom bol financovaný do značnej miery z úspor navrhovateľky, ktoré nadobudla počas manželstva s povinným. Súd navyše nesprávne vychádzal len z posudku o dlhodobou nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa, mal. M.. Tieto skutočnosti sa však nezakladajú na pravde, keďže podľa povinného by maloletému škôlkarské prostredie prospelo v jeho zdravotnom stave. Navrhol zamietnuť návrh navrhovateľky alebo napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

8. Navrhovateľka považuje odvolanie za bezpredmetné a neopodstatnené. Povinný zavádza súd tým, že uvádza nižší príjem, popiera svoj vedľajší príjem a nadhodnocuje svoje výdavky. Ním predložená nájomná zmluva je neakceptovateľná: Nebytový priestor je evidentne prenajatý za účelom podnikateľskej činnosti povinného. Povinný si užíva motorové vozidlo z nevyporiadaného BSM, deti si na styk berie len sporadicky. Jeho výhovorky sú neopodstatnené, záťaž výdavkov na deti tým povinný presúva na navrhovateľku. Povinný rezolútne odmieta platiť akékoľvek platby za zdravotnú starostlivosť detí. Vedie bohatý spoločenský život, užíva si dovolenky v tuzemsku aj exotike. Plánuje kúpu bytu v Prešove za takmer 100.000,- eur. Naproti tomu, tvrdenia povinného o vedľajšom príjme navrhovateľky boli vyvrátené. Kúpu pozemku, ako aj výstavbu rodinného domu navrhovateľky financovali rodičia, oni sú výhradnými vlastníkmi nehnuteľnosti. Laické tvrdenie povinného o zdravotnom stave mal. M. je neprijateľné. Maloletý je v procese postupnej adaptácie v detskom kolektíve materskej školy, kde

ho matka musela umiestniť z dôvodu finančnej tiesne. Matka bola prinútená nastúpiť do zamestnania, stratila rodičovský príspevok, narástli jej výdavky na dopravu o 70,- eur, stravu 84,- eur, a hygienické potreby 150,- eur. Navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť.

9. Povinný považoval vyjadrenia navrhovateľky za účelové, ničím nepodložené, ktorý sa snaží zavádzať súd. Povinný zdôraznil, že za rozpad manželstva je zodpovedná navrhovateľka, ktorá počas posledných rokov udržiavala niekoľko mimomanželských vzťahov. Rovnako z jej strany nebolo predložené žiadne relevantné dôkazy o pracovných ponukách v meste S., čo aj na kratší pracovný pomer. Súd súčasne neskúmal či navrhovateľka z dôvodu svojho zdravotného stavu alebo nedostatku pracovných príležitostí nedosahuje príjmy, ktoré by jej umožnili pokryť jej základné životné potreby. Na odvolacom návrhu povinný zotrval.

10. Navrhovateľka mimomanželský pomer popiera. V konaní dokladovala, že v C. na K. II v S. nemala žiaden pracovný pomer. Povinný ju len hrubo očierňuje, ohovára, snaží sa útočiť na jej bezúhonnosť a mravnosť. Rozhodnutie súdu považuje navrhovateľka za správne.

11. Povinný v ďalšom vyjadrení uviedol, že od poslednej úpravy výživného došlo k výraznému poklesu jeho príjmov. Od mája 2020 pracuje v trojzmennej prevádzke, jeho príjem poklesol o 180,- eur mesačne. Tento stav bude o otca pretrvávať ešte niekoľko mesiacov, pretože výroba je obmedzená objednávkami zákazníkov. Navyše, daňový úrad na základe udania navrhovateľky nariadil povinnému vrátiť vyplatené daňové bonusy vo výške 1.120,- eur. Povinný bol nútený podať o žiadosť o splácanie dlhu v 100,- eurových splátkach, čo predstavuje jeho náklady na ďalšie mesiace. Na druhej strane navrhovateľka poberá v súčasnosti nielen celý učiteľský plat, ale aj príspevky z úradu práce, daňové bonusy a prídavky na deti.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie osoby povinnej je sčasti dôvodné.

13. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že navrhovateľka sa podaným návrhom na začatie konania domáha určenia príspevku na výživu rozvedeného manžela. Existenciu svojho nároku argumentuje starostlivosťou o štyri mal. deti, pričom mal. Damián je dieťaťom s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, ktorý navrhovateľke objektívne bránil zabezpečiť si príjem zo závislej práce alebo inej zárobkovej činnosti. V čase podania návrhu bol jediným príjmom navrhovateľky rodičovský príspevok vo výške 370,- eur, ktorý nebol postačujúci pre riadne zabezpečenie si životných potrieb. Súd prvej inštancie vzal do úvahy príjem povinného vo výške 1.369,- eur v čistom, ktorý je na platové pomery v Slovenskej republike nadštandardný a povinnému uložil povinnosť prispievať na výživu rozvedenej manželky sumou 100,- eur mesačne.

14. Povinný s rozhodnutím súdu prvej inštancie nesúhlasí, poukazujúc pritom na výšku svojich výdavkov, ktoré presahujú jeho príjem a v dôsledku toho je odkázaný na finančnú pomoc svojich rodičov. Z vyjadrení povinného je zrejmé, že len na nájomné mesačne vynakladá sumu 450,- eur, výživné na mal. deti platí celkovo 550,- eur, na stravu 200,- eur a na ostatné výdavky sumu 338,20 eur. Od mesiaca máj 2020 malo dôjsť k poklesu príjmov povinného v dôsledku jeho preradenia na trojzmennú prevádzku, jeho čistý príjem predstavuje 1.070,- eur.

15. V kontexte uplatnených odvolacích námietok povinného odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci. V konaní bol zistený príjem povinného vo výške 1.369,- eur, ktorý je diametrálne odlišný od rodičovského príspevku, ktorý poberala matka, navrhovateľka. V

konaní bolo poukazované na zavádzanie súdu, spočívajúce vo vedľajších príjmoch povinného, tieto však neboli preukázané.

16. Povinný deklaroval svoje výdavky v priemernej mesačnej výške takmer 1.000,- eur, ktoré slúžia na uspokojenie jeho bežných potrieb. Uvedeným povinný však len potvrdil, že navrhovateľka ako dospelá osoba má obdobné výdavky na bývanie, stravu, ošatenie či hygienické potreby, pričom nie je objektívne možné ich uspokojiť z rodičovského príspevku vo výške 370,- eur. Iné príjmy navrhovateľky zo závislej činnosti alebo inej zárobkovej činnosti v konaní preukázané neboli.

17. Povinný celkom zrejme platí výživné na mal. deti v celkovej sume 550,- eur, sám však uvádza, že víkendový styk s deťmi ho stojí 100-150,- eur. O čo vyššie teda musia byť výdavky navrhovateľky, ak hradí mal. deťom celomesačnú starostlivosť, okrem bežných výdavkov aj výdavky na zdravotnú starostlivosť, školské a mimoškolské aktivity. Pri tomto výpočte, predostretom povinným, možno dospieť k záveru, že výživné v sume 550,- eur na sledovaný účel nepostačuje a navrhovateľka nevyhnutne musí na uspokojenie odôvodnených potrieb mal. detí použiť aj prostriedky z rodičovského príspevku.

18. Odvolací súd je v zhode s názorom súdu prvej inštancie, že návrh o priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela je dôvodný, pretože príjmové pomery manželky jej objektívne nepostačujú na úhradu nevyhnutných životných potrieb. V inej zárobkovej činnosti jej bráni nepriaznivý zdravotný stav mal. Damiána, konštatovaný posudkom č. 219/81 zo dňa 30.07.2019. Povinný namieta, že by mal. Damián nemohol navštevovať predškolské zariadenie a navrhovateľka tak mohla dosahovať príjem, súdu však okrem vlastných tvrdení povinný nepredložil dôkazy, ktorými by preukázal opak.

19. Zrejmy odklon odvolacieho súdu od napadnutého rozhodnutia spočíva v určení výšky príspevku. Do úvahy je totižto potrebné vziať rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 24Pc/89/2017 zo dňa 05.03.2018, ktorým bolo manželovi určené prispievať na výživu manželky sumou 100,- eur mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 28P/76/2017 zo dňa 11.06.2018 bolo manželstvo účastníkov konania rozvedené. Z uvedeného je zrejmé, že ešte za trvania manželstva súd rozhodoval o manželskom výživnom, ktoré ustálil na sume 100,- eur mesačne. Matka v tom čase poberala rodičovský príspevok, príjem otca bol obdobný ako v preskúmanom prípade. Ak teda nenastala podstatná zmena pomerov, je potrebné rozlišovať medzi povahou a rozsahom manželského výživného a príspevku na výživu rozvedeného manžela. Kým manželské výživné má zabezpečiť rovnakú životnú úroveň manželov, príspevok na výživu rozvedeného manžela slúži len na zabezpečenie primeranej výživy rozvedeného manžela, ak tento nie je schopný sám sa živiť, čo zásadne predstavuje nižšiu sumu výživného. V konečnom dôsledku, táto téza zodpovedá aj odôvodneniu napadnutého rozhodnutia. Súd prvej inštancie v bode 14 odôvodnenia uviedol, že „Primeraná výživa znamená užší rozsah výživného, ako je to pri vzájomnej vyživovacej povinnosti počas manželstva, kedy životná úroveň manželov by mala byť v zásade rovnaká.“, avšak do rozhodnutia svoje úvahy nepremietol.

20. V nadväznosti na uvedené, odvolací súd znížil výšku príspevku na výživu rozvedeného manžela na sumu 80,- eur mesačne, ktorá celkom zrejme prispeje k zabezpečeniu primeranej výživy navrhovateľky. Odvolací súd prihliadol na finančnú pomoc, ktorú navrhovateľke poskytujú jej rodičia. Samozrejme, ich vyživovacia povinnosť voči navrhovateľke nepredchádza vyživovacej povinnosti rozvedeného manžela, každopádne zvyšuje životnú úroveň navrhovateľky a ponecháva jej finančné prostriedky, z ktorých si zaobstaráva obživu. Zároveň, v určenom období povinnosti povinného prispievať na výživu rozvedenej manželky dosahoval povinný príjem vo výške aj viac ako 1.500,- eur, preto bolo v jeho možnostiach a schopnostiach platiť rozvedenej manželke pravidelne sumu 80,- eur mesačne, a to do 31.01.2020.

21. V januári roku 2020 sa navrhovateľka zamestnala a začala dosahovať príjem. V mesiaci január 2020 dosiahla len zanedbateľný príjem vo výške 159,13 v hrubom, v ostatných mesiacoch sa jej príjem zvýšil na sumu 565-1.098 eur v hrubom. Oproti stavu v čase podania návrhu sa jej príjem podstatne zvýšil a pri jeho výške už možno konštatovať, že navrhovateľka nie je pri obstarávaní si primeranej výživy odkázaná na finančnú pomoc rozvedeného manžela. Pri plnení si vyživovacej povinnosti voči mal. deťom je životná úroveň rozvedených manželov približne rovnaká, preto by nebolo spravodlivé, aby povinný bol aj naďalej nositeľom vyživovacej povinnosti voči rozvedenej manželke. Z tohto dôvodu súd návrh v prevyšujúcej časti zamietol.

22. Čo sa týka dlžného výživného, o tom už odvolací súd nerozhodoval v dôsledku predbežnej vykonateľnosti napadnutého rozsudku aj o dlžnom výživnom v zmysle ustanovenia § 44 CMP. Pri zníženej výške príspevku na výživu rozvedeného manžela vznikol povinnému za obdobie od 05.03.2019 do 30.11.2019 dlh na výživnom vo výške 640,- eur, ktoré by malo byť počnúc vykonateľnosťou napadnutého rozsudku do času vyhlásenia tohto rozsudku odvolacieho súdu (12 mesiacov) celkom splatené, vychádzajúc z určených splátok vo výške 50,- eur mesačne (600,- eur) a rozdielu medzi určeným výživným (240,- eur). Za situácie, že by povinný od predbežnej vykonateľnosti napadnutého rozsudku dlžné výživné nesplácal, samotný výrok o určení povinnosti povinného prispievať na výživu rozvedenej manželky počnúc dňom 05.03.2019 je postačujúcim exekučným titulom pre vymáhanie peňažnej povinnosti.

23. Zhrnúc vyššie uvedené, odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP, a to spôsobom vyplývajúcim z výrokovej časti tohto rozsudku.

24. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).